

Šestá nemoc

Šestá nemoc či **šestá dětská nemoc** (*exanthema subitum*, *roseola infantum*) je virové infekční onemocnění způsobené *lidským herpesvirem 6* (HHV 6), méně často HHV 7.^[1]

Šestá nemoc patří mezi častá exantémová onemocnění **dětského věku**. Postiženy jsou nejčastěji děti **do tří let**. Infekce se přenáší nejčastěji **slinami** od dalších členů rodiny.^[2] Avšak virus byl také zjištěn i v moči, mateřském mléce a genitálním sekretu žen. Předpokládá se tedy i intrauterinní přenos.^[3] Po nákaze virus **přetrvává v organismu trvale**, stejně jako ostatní herpesviry.^[1]

Klinický obraz

Onemocnění začíná **náhle** vysokou **horečkou** (39–40 °C), která **trvá několik dní**. Během horečky se může objevit zvětšení retroaurikulárních a šíjových uzlin.^[3] Po odeznění horečky nastupuje **generalizovaný makulózní** či **makulopapulózní exantém** na trupu a proximálních částech končetin. Vyrážka ustoupí během několika hodin až 2 dnů^[1]. Typicky se **nevyskytuje** na obličeji.

⚠ Nemoc může probíhat i jako horečnaté onemocnění **bez vyrážky**, s respiračními symptomy, průjemem a zvýšenou dráždivostí^[3] Může být provázena **febrilními křečemi**.^[2]

Diagnóza

Diagnózu stanovujeme na základě klinických příznaků, prokázání specifických protilátek (pomocí metody ELISA) nebo přímou izolací viru.

⚠ Chybná diagnóza

- Toto onemocnění bývá často **zaměňováno** se spalničkami či zarděnkami, které jsou daleko závažnější a lze je potvrdit sérologicky.
- Pokud lékař nepomyslí na šestou nemoc a předepíše na léčbu horečky **antibiotika**, může být výsev vyrážky zaměněn s **alergií na antibiotika**.^[2]

U polékových exantémů vzniká vyrážka většinou až 5.–10. den po začátku podávání léku.

Léčba

Jelikož se jedná o virové onemocnění, léčba je pouze **symptomatická**. Pacientům doporučíme klidový režim, dostatek tekutin, případně **antipyretika**.

Komplikace

Jako **pozdní komplikace** se mohou vzácně objevit:

- aseptická meningitida,
- encefalitida,
- hepatitida,
- hematologické malignity,
- syndrom infekční mononukleózy.^[2]

Odkazy

Externí odkazy

- Pediatrie pro praxi: Virové exantémy dětského věku (<https://www.pediatriepropraxi.cz//pdfs/ped/2008/06/03.pdf>)
- Pediatrie pro praxi: Infekční exantémová onemocnění v dětském věku (<https://www.pediatriepropraxi.cz//pdfs/>)

Šestá nemoc

Sixth disease

Exanthema subitum

Exanthema subitum

Původce	HHV 6
Přenos	slinami
Inkubační doba	5 až 12 dní
Klinický obraz	vysoká horečka, generalizovaná makulopapulózní vyrážka na trupu a proximálních částech končetin, febrilní křeče
Diagnostika	klinicky, izolace viru, ELISA
Léčba	symptomatická
Komplikace	aseptická meningitida, encefalitida, hepatitida
Klasifikace a odkazy	
MKN	B08.2 (https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/B08.2)
MeSH ID	D005077 (https://www.medvik.cz/bmc/link.do?id=D005077)
MedlinePlus	000968 (https://medlineplus.gov/ency/article/000968.htm)
Medscape	1133023 (https://emedicine.medscape.com/article/1133023-overview)

Reference

1. KELBLEROVÁ, Aneta. Infekční exantémová onemocnění v dětském věku. *Pediatric pro praxi* [online]. 2009, roč. 10, s. 176-179, dostupné také z <<https://www.pediatricpropraxi.cz/>>. ISSN 1803-5264.
2. LISSAUER, Tom a Graham CLAYDEN. *Illustrated Textbook of Paediatrics*. 3. vydání. Spain : Elsevier, 2007. s. 226. ISBN 978-07234-3398-9.
3. BENEŠ, Jiří, et al. *Infekční lékařství*. 1. vydání. Praha : Galén, 2009. 651 s. ISBN 978-80-7262-644-1.

Literatura

- LISSAUER, Tom a Graham CLAYDEN. *Illustrated Textbook of Paediatrics*. 3. vydání. Spain : Elsevier, 2007. ISBN 978-07234-3398-9.
- BENEŠ, Jiří, et al. *Infekční lékařství*. 1. vydání. Praha : Galén, 2009. 651 s. ISBN 978-80-7262-644-1.